

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “МАЙДАНИК ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 20826/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

10 квітня 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Майданик проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen), Голова,
п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
п. Р. Ягер (Mr R. Jaeger),
п. М. Віллігер (Mr M. Villiger),
пані І. Берро-Лефевр (Mrs I. Berro-Lefevre),
пані М. Лазарова-Трайковська (Mrs M. Lazarova Trajkovska), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 18 березня 2008 року,
вносить таке рішення, прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою № 20826/02, поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України паном Іваном Григоровичем Майдаником (далі — заявник) 24 квітня 2002 р.
2. Заявник був представлений паном І. Погасієм — юристом, що практикує у м. Кіровограді. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — пані Валерією Лутковською.
3. 9 вересня 2004 р. Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до положень п. 3 ст. 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився в 1958 році та мешкає в м. Кіровограді.

A. Провадження щодо виплати пенсії

5. У січні 2001 року заявник звернувся до суду з позовною заявою проти військової частини А-0981, в якій він проходив військову службу до виходу на пенсію, вимагаючи виплати грошової допомоги при звільненні та компенсації за невикористану військову форму. 12 лютого 2001 року Військовий суд Черкаського гарнізону задовольнив позовні вимоги заявника та присудив йому 5386 гривень¹.
6. 20 березня 2001 року військова частина сплатила заявнику 3828 гривень².
7. 17 травня 2001 року відділ державної виконавчої служби Ленінського районного управління юстиції м. Кіровограда (далі — Ленінська виконавча служба) відкрив виконавче провадження що □ до виплати залишку коштів за рішенням суду в сумі 1558 грн³.
8. Хоча майно та рахунки військової частини були заарештовані Ленінською виконавчою службою, отриманих коштів було недостатньо для погашення заборгованості.

¹ Приблизно 1072,54 євро.

² 807,83 євро.

³ Приблизно 300 євро.

9. 26 березня 2003 року Ленінська виконавча служба передала відділу державної виконавчої служби Олександрівського районного управління юстиції Кіровоградської області (далі — Олександрівська виконавча служба) виконавчий лист та матеріали виконавчого провадження.

10. Згідно з банківською квитанцією про переказ коштів, наданою Урядом, 30 листопада 2004 року Олександрівська виконавча служба надіслала поштовим переказом 2073 грн⁴ невстановленій особі чи особам. Ця сума відповідає загальній сумі залишку боргу, не сплаченого заявнику та пану Коліснику (заявнику у справі № 20824/02).

11. 1 грудня 2004 року Олександрівська виконавча служба закінчила виконавче провадження у справі заявника на підставі того, що рішення від 12 лютого 2001 року було виконано повністю. Заявник стверджував, що його не проінформували про вищевказаний поштовий переказ і він не отримував коштів, надісланих цим переказом.

12. 21 червня 2007 року Олександрівська виконавча служба надіслала на ім'я заявника поштовий переказ із залишком боргу. Того ж дня заявник отримав ці кошти.

В. Провадження щодо компенсації за бездіяльність виконавчої служби

13. 4 березня 2003 року заявник звернувся до суду зі скаргою на бездіяльність Ленінської виконавчої служби, вимагаючи відшкодування моральної шкоди та компенсації за знецінення присуджених йому коштів.

14. 28 липня 2003 року Ленінський районний суд м. Кіровограда (далі — Ленінський суд) частково задовольнив вимоги заявника та присудив йому 1000 гривень⁵ компенсації моральної шкоди, завданої невиконанням Ленінською виконавчою службою в належний строк своїх обов'язків, покладених на неї Законом України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року. Ленінська виконавча служба подала апеляційну скаргу на це рішення.

15. 2 березня 2005 року апеляційний суд Кіровоградської області (далі — апеляційний суд) скасував рішення від 28 липня 2003 року та направив справу на новий розгляд.

16. 6 червня 2005 року Ленінський суд відмовив у задоволенні вимог заявника в зв'язку з його неоднократною неявкою в суд. 27 вересня 2005 року апеляційний суд задовольнив апеляційну скаргу заявника, скасував вказане рішення та направив справу на новий розгляд. 6 грудня 2005 року Верховний Суд України визнав прийнятною касаційну скаргу Ленінської виконавчої служби та відкрив касаційне провадження, яке досі триває.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

17. Відповідне національне законодавство викладене в рішенні у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, пп. 16–18, від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6, СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

18. Заявник скаржився на невиконання рішень від 12 лютого 2001 року та 28 липня 2003 року, винесених на його користь. Він посилався на п. 1 ст. 6, ст. 13 Конвенції, а також ст. 1 Першого протоколу, які у відповідних частинах передбачають:

⁴ Приблизно 415 євро.

⁵ Приблизно 166 євро.

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

А. Щодо прийнятності

1. Стверджуване невиконання рішення від 12 лютого 2001 року
19. Уряд стверджував, що заявник втратив статус жертви після виконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року.
20. Заявник не погодився з аргументами Уряду.
21. Суд нагадує, що це заперечення подібне до того, яке Суд вже відхилив у низці справ (див., наприклад, рішення у справі «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), № 18966/02, пп. 27–35, 29 червня 2004 року, та у справі «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, пп. 26–27, 27 липня 2004 року). Суд вирішує відхилити ці зауваження за тих же підстав.
22. Суд звертає увагу на те, що скарги заявника на невиконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року не є очевидно необґрунтованими у розумінні п. 3 ст. 35 Конвенції. Суд також зауважує, що вони не є неприйнятними з будь-яких інших підстав.
2. Стверджуване невиконання рішення від 28 липня 2003 року та стверджувана надмірна тривалість провадження щодо бездіяльності Ленінської виконавчої служби
23. Відповідно до тверджень заявника провадження відносно бездіяльності Ленінської виконавчої служби триває нерозумно довго і рішення від 28 липня 2003 року залишається невиконаним.
24. Суд у світлі всіх наданих матеріалів та у тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, не встановив жодних ознак не виправданого втручання чи порушення цих статей та відхиляє цю частину заяви як очевидно необґрунтовану відповідно до пп. 3 і 4 ст. 35 Конвенції.

В. Щодо суті

25. У своїх зауваженнях Уряд не погодився, що мало місце порушення п. 1 ст. 6, ст. 13 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу (як і у справах «Ромашов проти України», п. 37, та

«Войтенко проти України», п. 37). Уряд також наполягав на тому, що з огляду на обставини справи загальна тривалість провадження була розумною.

26. Заявник не погодився з твердженнями Уряду.

27. Суд зауважує, що згідно з інформацією, наданою Урядом, рішення на користь заявника виконано у повному обсязі 30 листопада 2004 року, коли сума заборгованості була надіслана заявнику поштовим переказом. Проте заявник стверджував, що його не проінформували про такий переказ і він не отримував кошти, надіслані таким способом.

28. З цього приводу Суд звертає увагу на те, що, окрім копії платіжного доручення, в якому не вказано ім'я отримувача чи отримувачів, Уряд не надав жодних документів, які б підтверджували те, що стверджуваний переказ було здійснено, чи те, що заявника було про це проінформовано. Суд, таким чином, вважає, що борг був виплачений заявнику у повному обсязі 21 червня 2007 року, коли він отримав заборгованість, надіслану поштовим переказом.

29. Таким чином, остаточне рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року залишалось невиконаним протягом шести років і трьох місяців.

30. Суд нагадує, що вже встановлював порушення п. 1 ст. 6 Конвенції та ст. 1 Першого протоколу у справах, в яких порушувались такі самі питання (див., наприклад, рішення у справах «Войтенко проти України» (Voytenko v. Ukraine), пп. 43, 48, 55, та «Водоп'янови проти України» (Vodoryanov v. Ukraine), № 2221/02, п. 37, 17 січня 2006 року).

31. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не запропонував жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. Отже, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу.

32. Суд не вважає за необхідне розглядати ту ж скаргу за ст. 13 Конвенції (див. рішення у справі «Деркач та Палек проти України» (Derkach and Palek v. Ukraine), № 34297/02 та № 39574/02, п. 41, від 21 грудня 2004 року).

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

33. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Щодо шкоди

34. Заявник вимагав відшкодування 796,71 євро матеріальної та 8000 євро моральної шкоди. Що стосується матеріальної шкоди, заявник посилався на пеню та втрачений прибуток.

35. Уряд стверджував, що вимога заявника щодо відшкодування матеріальної шкоди не підтверджується жодним документом, а вимога щодо відшкодування моральної шкоди є необґрунтованою та надмірною.

36. Суд не присуджує відшкодування матеріальної шкоди, оскільки заявник не обґрунтував таких збитків. Тим не менш, Суд вважає, що заявник зазнав моральної шкоди внаслідок встановлених порушень, яка не може бути відшкодована лише констатацією факту порушення. Вирішуючи на засадах справедливості згідно зі ст. 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику 2000 євро.

B. Судові витрати

37. Заявник також вимагав 269,58 євро відшкодування витрат, понесених в результаті звернення до національних судів, та 383,1 євро внаслідок звернення до Суду.

38. Уряд зауважував, що заявник не надав доказів того, що ці витрати були дійсно понесені та були необхідними.

39. Суд нагадує, що для того, щоб судові витрати були включені у присуджену за ст. 41 суму справедливої сатисфакції, має бути встановлено, що ці витрати були фактично понесені та необхідні для попередження встановленого порушення Конвенції чи отримання відшкодування в зв'язку з таким порушенням. Також такі витрати мають бути розумними щодо розміру (див., серед інших, рішення у справі «Нілсен та Джонсон проти Норвегії» (Nilsen and Johnsen v. Norway) [GC], № 23118/93, п. 62, ECHR 1999-VIII).

40. Суд вважає, що наведені вимоги не були додержані у цій справі. Зокрема, Суд нагадує про те, що справа не була занадто складною, та про те, що заявника було звільнено від загального обов'язку мати представника. Тим не менш, заявник мав понести певні судові витрати, пов'язані з представництвом та зверненням до Суду.

41. Приймаючи до уваги наявну інформацію та зазначені висновки, Суд присуджує 300 євро відшкодування судових витрат.

С. Пеня

42. Суд вважає, що пеня, яка нараховуватиметься у разі несвоєчасної сплати, має дорівнювати граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявника щодо невиконання рішення Військового суду Черкаського гарнізону від 12 лютого 2001 року прийнятною, а решту заяви — непринятною;

2. *Постановляє*, що мало місце порушення п. 1 ст. 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 1 Першого протоколу;

4. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за ст. 13 Конвенції;

5. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним згідно з п. 2 ст. 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2000 (дві тисячі) євро відшкодування моральної шкоди та 300 (триста) євро відшкодування судових витрат плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із заявника;

(b) зазначені суми мають бути конвертовані в національну валюту України за курсом на день здійснення платежу;

(c) зі спливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на вказані суми нараховуватиметься пеня (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 10 квітня 2008 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)

Секретар

Голова